

Nafarroa Zirkularri atxikitzeke adierazpena

Nafarroako enpresetan ekonomia zirkularren onarpena
sustatzea, lankidetzaz publiko-pribatuaren bidez.

Aurkibidea

1. Testuinguru estrategikoa:	2
2. Nafarroa Zirkularren xedea eta helburuak:	3
3. Atxikitzeke eta baja emateke prozesua:	4
4. Nafarroa Zirkularri atxikitako enpresen konpromisoak:	4
5. Nafarroa Zirkularri atxikitako enpresen eskubideak:	4
6. Konfidentziasuna eta jabetza intelektualaren kudeaketa:	5
7. Nafarroa Zirkularreke jardueren finantzaketa:	5
8. Konpromiso etikoa:	6
Nafarroa Zirkularri atxikitzeke adierazpenaren sinadura:	6

1. Testuinguru estrategikoa:

Ingurumen-, ekonomia- eta gizarte-larrialdi premiazko une hauetan, ekonomia lineal batetik zirkular baterako trantsizioa da gure planeta eta industriaren lehiakortasuna eta jasangarritasuna zaintzeko bide bakarra.

Ekonomia zirkularra jasangarritasunerako eredu ekonomiko bat da, eta baliabideak ahalik eta gehien aprobetxatzea eta ahalik eta hondakin gutxien sortzea du helburu. Horretarako, prozesu zirkularrak materialak, produktuak eta horien osagaiak mantentzean oinarritzen dira. Prozesu horien bidez balio-katera itzul daitezke balio-bizitza amaitu ondoren. Eredu horretan, erabilerak kontsumoa ordeztzen du, eta kontsumoa ziklo eraginkorretan gertatzen da.

Horrela, **produktuek, osagaiak eta, oro har, baliabideek uneoro beren erabilgarritasunari eta balioari eustea lortu nahi da**, baliabide finituen kontsumoarekin loturarik ez duten balioa sortzeko mekanismoen bidez.

Ekonomia lineal batetik zirkular batera pasatzeak aldaketa garrantzitsuak dakartza ekoizpen- eta kontsumo-ereduetan, eta **balio-kate osoekin** lan egiten da. Horretarako, eragile ekonomiko eta sozial guztien parte-hartzea behar da, lankidetzak publiko-pribatuarekin batera.

1.1. Ekonomia zirkularra Europan

2015ean, NBEk **Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda** onartu zuen, garapen jasangarrirako 17 helbururekin. Horietako bost ekonomia zirkularrarekin zuzenean lotuta daude (6, 7, 8, 12 eta 15).

Ekonomia zirkularra garapenerako lehentasuna da Europar Batasunean (EB) eta industria-estrategiaren zati bat da. 2019ko abenduan, **Europako Itun Berdea** (Green Deal) abiarazi zen, eta 2020ko martxoan, **ekonomia zirkularrerako ekintza-plana** (Circular Economy Action Plan) onartu zen, Europa garbiago eta lehiakorrago baten alde, eta arreta jarri zen elektronikara, IKT, plastikoak, ehungintza, eraikuntza eta halako sektoreetan. 2022ko martxoan, plan horretako lehen neurri-sorta aurkeztu zen.

EBk 2020an **EBren taxonomia** sortu zuen, alegia, ingurumenaren aldetik jasangarriak diren jarduerak ekonomikoaren zerranda bat ezartzen duen sailkapen-sistema. Horren helburua inbertsio pribatua zenbait jardueretara bideratzea da, zehazki 2050 baino lehen emisioetan kontinente neutroa lortzeko beharrezkoak diren jardueretara.

1.2. Ekonomia zirkularra Nafarroan

Espezializazio Adimenduneko Estrategian (S3, ingelesezko siglengatik), 2016 eta 2020 artean, ekonomia zirkularra ezarri zen «S3 erronkaren 7. zenbaki» gisa, eta Nafarroako Gobernuak Ingurumen eta Garapen Ekonomikorako Sailletako hainbat zerbitzutako lantalde bat osatu zuen.

2016an, sailen arteko lankidetzak sortu zen Ingurumen Sailaren, lau zuzendaritza nagusiren, eta Sodenako Eskualde Estrategiaren arloaren artean; hori dena H2020 deialdiko **SCREEN «Synergic Circular Economy across European Regions»** Europako proiektuaren barruan. SCREENek eskualdeetan ekonomia zirkularra garatzen laguntzeko ereduak buruzko hausnarketa ahalbidetu zuen.

Nafarroako Espezializazio Adimenduneko eta Jasangarrirako Estrategia (Nafarroa S4) berriarekin, hau da, 2021eko abenduan onartu zenarekin, ingurumen-erronkek garrantzi handiagoa hartu dute.

Halaber, **S4 erronkaren 7. zenbakiaren** aldeko apustua berritu da, **2030eko Ekonomia Zirkularreko Agenda bultzatzeko**; horretarako, industria-eraldaketako proiektuak txertatzen joango den hurbilketa publiko-pribatu bat lortu nahi izan da.

Ekonomia Zirkularreko 2030 Agenda 2019an onartu zen, eta eskualdeko ekonomia zirkularreko lana kokatzen duen aterkia da. Estrategiak 3 ardatz, 16 ildo eta 50 ekintza ditu. Horrek guztiak zehazten du Nafarroak jasagarritasunaren, klima-aldaketaren aurkako borrokaren eta ekonomia zirkularreko trantsizioaren alde egiten duen apustua, zeharkako ikuspegitik eta administrazio publiko guztientzat koherentea den ikuspegitik, sail anitzeko gobernantza mistoarekin eta S4rekin koordinatuta.

Era berean, Nafarroak ekonomia zirkularren aldeko apustua indartzen duten beste plan batzuk ditu, hala nola Nafarroako hondakinen plana, industria plana, elikagaien zakarrera murrizteko agenda eta kontratazio publiko ekologikoaren plana.

2020an, Nafarroako Gobernuak ekonomia zirkularreko enpresen lehen katalogoa argitaratu zuen Nafarroan, «**Circular Navarre Catalogue**», eta 2022an zabaldu egin zen, ekonomia zirkularrean lanean ari ziren 50 enpresatara iritsi arte. Gainera, Nafarroak dagoeneko ekimen garrantzitsuak ditu prestakuntzaren, I+G+b-ren, ekintzailtzaren edo enpresa-inbertsiorako laguntzen arloetan, eta enpresei trantsizio zirkularreko bidean laguntzen die beren beharretan.

2. Nafarroa Zirkularren xedea eta helburuak:

Nafarroa Zirkularren xedea Nafarroako enpresetan ekonomia zirkularren onarpena sustatzea da, lankidetzaren bidez.

Nafarroa Zirkularretik enpresei laguntzen zaie prozesuak eraldatzen, honako hauen bidez:

- i. Enpresen analisian eta diagnostikoan laguntzea
- ii. Ekonomia zirkularreko prestakuntza, talentua eta ziurtagiria eskuratzea
- iii. Lankidetzarako, jardunbide egokiak trukatzeko eta irtenbideak transferitzeko espazioak sortzea
- iv. Banakako edo lankidetzako proiektuak garatzea
- v. Ekonomia zirkularreko ekintzailtzarako laguntza ematea
- vi. Informazioa sektoreka eta balio-kateka eskuragarri jartzea
- vii. Ekonomia zirkularren sentsibilizazio-, dibulgazio- eta hedapen-kanpainak gauzatzea

Hauek dira 2025erako Nafarroa Zirkularreko helburuak:

- i. Gutxienez 200 enpresa izatea ekimenari atxikita
- ii. Atxikitako enpresa guztien artean gutxienez 75 proiektu egitea ekonomia zirkularrean, banaka edo elkarlanean, honako gai hauetan:
 - a. Produktuaren ekodiseinuaren berrikuntza
 - b. Baliabide edo emisioen eskaria murriztea
 - c. Hondakinak murriztea eta balioztatzea
 - d. Prozesuen edo zerbitzuen eraginkortasuna
- iii. Gutxienez 6 balio-kate aztertzea eta diagnostikatzea
- iv. 200 ikasleri enplegurako prestakuntza ematea
- v. Administrazio publikoko eta enpresa pribatuetako 100 langile prestatzea

3. Atxikitzeo eta baja emateko prozesua:

Nafarroan ezarritako edozein enpresak eska dezake Nafarroa Zirkularrera atxikitzeo urteko edozein unetan. Horretarako, manifestu hau sinatu eta ekonomia zirkularraren ebaluazio-fitxa bidaliko da (ikus navarrazirkular.es).

Elkartutako erakunde bakoitzak zuzendaritzako edo estrategiako harremanetarako pertsona eta lantalde teknikoetako pertsonak izendatuko ditu.

Urtero, enpresa guztiak ekonomia zirkularraren ebaluazio-fitxa eguneratuko dute irailaren 30a baino lehen, hurrengo urteko ekintza-plana alde aurretik zehaztu eta aldatu ahal izateko.

Enpresa batek ez du atxikita jarraituko, berak hala eskatuta edo manifestu honetan adierazitako urteko konpromisoak betetzen ez baditu.

Atxikipena urtero berritzen da ekonomia zirkularraren ebaluazio-fitxa betetzean edo eguneratzean.

4. Nafarroa Zirkularrera atxikitako enpresen konpromisoak:

Nafarroa Zirkularrera atxikitako enpresek honako konpromiso hauek hartuko dituzte:

- i. Nafarroa Zirkularraren xedea eta helburuak partekatzea, eta horiek lortzeko fede onez eta espiritu eraikitzailez lankidetzan aritzea
- ii. Lantaldeetan aktiboki parte hartzea, eta ezagutza eta jardunbide egokiak partekatzea
- iii. Ekonomia zirkularreko ebaluazio-fitxa urtero osatzea eta eguneratzea
- iv. Nafarroa Zirkularreko urteko lan-ildoak zehazten laguntzea
- v. Beren intereseko banakako edo taldeko proiektuak garatzea, kategoria hauetako edozeinetan:
 - a. Produktuaren ekodiseinua eta berrikuntza ekonomia zirkularrean, bizi-zikloaren filosofiarekin
 - b. Berriztagarriak ez diren baliabide naturalen eskaria murriztea, eta, aldi berean, energiaren eta materialen erabileran efizientzia lehenestea
 - c. Emisioak murriztea, energia-kontsumoan, klimatizazioan, ondasun eta produktu eraginkorragoak eskuratzean eta mugikortasun jasangarrian jardunbide egokiak ezarri
 - d. Ekoizpen-jardueretan lehentasuna ematea Europar Batasunak definitutako hondakinen hierarkiari
 - e. Ekonomia zirkularraren arloko enpresa-ekimen eta -proiektu berriak identifikatzea eta bultzatzea
 - f. Langileen prestakuntza ekonomia zirkularrean
- vi. Nafarroa Zirkularra ekimena hedatzeko eta zabaltzeko jardueretan laguntzea

5. Nafarroa Zirkularrera atxikitako enpresen eskubideak:

Nafarroa Zirkularrera atxikitako enpresa guztiak honako eskubide hauek dituzte:

- i. Nafarroa Zirkularreko jarduerak sortutako informazio guztia eskuratzeko sarbide irekia, isilpekotzat jotzen diren proiektuak eta informazioa izan ezik

- ii. Nafarroa Zirkularreko lantalde teknikoarekin eta bere lan-guneekin partekatutako informazioaren tratamendua, konfidentzialtasunari eta datu pertsonalen babesari buruzko akordioen pean
- iii. Enpresek aukeratutako gaiekin zerikusia duten jarduera, azterlan, proiektu eta lantaldeetan aktiboki laguntzea eta parte hartzea
- iv. Urteko lan-planak finkatzeko batzarretan eta parte hartzeko bideetan laguntzea eta parte hartzea, bai eta jarduera-memoriak berrikustea ere
- v. Langileen prestakuntzarako eta praktiketako ikasleen eskaintzarako sarbidea izatea
- vi. Nafarroa Zirkularraren irudia erabiltzea komunikazio-ekintzetan
- vii. Nafarroa Zirkularretik edozein unetan baja ematea

6. Konfidentzialtasuna eta jabetza intelektualaren kudeaketa:

Elkartutako enpresen ordezkariak adosten dute isilpekoa dela elkartutako erakundeari berari buruzko informazioa, bai eta Nafarroa Zirkularreko informazioa ere, dela teknikoa, finantzarioa, estrategikoa edo beste edozein motatakoa, edozein bitarteko edo euskarriren bidez adierazia, ukigarria edo ukiezina, jabetza intelektual eta industrialeko eskubideen xede den edozein obra barne (aurrerantzean, informazio konfidentziala).

Enpresa elkartuek beren erakundeetako edo hirugarrenen langileei soilik emango diete informazio konfidentzialerako sarbidea, baldin eta hori behar-beharrezkoa bada Nafarroa Zirkularraren helburuak garatzeko. Pertsona horiek konfidentzialtasuna errespetatzen dutela bermatzeko beharrezkoak diren neurriak hartuko dituzte, helburu horiekin bat etorriz, eta ezin izango zaie transmititu partekatu ziren helburuekin zerikusirik ez duten hirugarrenei. Konfidentzialtasun-betebehar hori mugarik gabe mantenduko da, baita enpresa elkartuak Nafarroa Zirkularreko kide izateari uzten dionean ere.

Ez dira informazio konfidentzialtzat hartuko honako hauek:

- i. Elkartutako enpresaren ordezkariak legezko bide baten bidez ezagutzen duena
- ii. Jasotzeko unean edo geroago izaera publikoa duena
- iii. Hirugarrenen bidez jasotzen dena, Nafarroa Zirkularrekin konfidentzialtasuna izateko betebeharririk gabe
- iv. Enpresa elkartuak sortzen duena, jasotako informazio konfidentziala edozein dela ere, betiere agiri bidez egiazta badaiteke
- v. Nafarroa Zirkularrak edo enpresa elkartuak zabaltzeko baimentzen duena

Adierazpen hau sinatu aurretik zeuden jabetza intelektualeko eskubideek titularraren jabetzakoak izaten jarraitzen dute.

Lantaldeetan eta lankidetzeta-proiektuetan sortutako jabetza intelektualaren eskubideak talde eta talde horien akordioen mende geratuko dira, eta akordio horiek lan-taldeen hasieran itxiko dira.

7. Nafarroa Zirkularreko jardueren finantzaketa:

Nafarroako Gobernuak finantzatuko du Nafarroa Zirkularreko jardueren hasiera. 2022-2023ko jardueren artean honako hauek daude:

- i. Nafarroa Zirkularreko kudeaketarako langileak hornitzea
- ii. Eskualdea eta Nafarroa Zirkularra monitorizatzea

- iii. Jarduketak egitea enpresekin
 - a. Balio-sektore edo -kateen analisia eta diagnostiko-azterketak
 - b. Lan-taldeak eta -ekimenak dinamizatzea
 - c. Lankidetzaproiektu pilotuak
 - d. Prestakuntza eta ziurtapena
 - e. Ekintzailatza
- iv. Komunikazio- eta sentsibilizazio-kanpainak

Atxikitako enpresetako langileek emandako denbora ez da finantzatzen.

8. Konpromiso etikoa:

Gainera, Nafarroa Zirkularreko enpresa bazkide bakoitzak konpromisoa hartzen du modu irekian eta elkarlanean lan egiteko, eta maila altuagoko enpresa-etika mantendu eta bermatzeko.

Nafarroa Zirkularri atxikitzeako adierazpenaren sinadura:

_____ enpresaren izenean

Izena: _____

Kargua: _____

Data: _____